

LBRIS

We know
books

Matt Fradd, *20 Answers – Atheism*
© 2016, Catholic Answers Press,
El Cajon (San Diego), California, USA

© 2024, Casa de Editură Viața Creștină, Cluj-Napoca

Redactor: Pr. Daniel Avram
DTP: Valerian Susan

Casa de Editură „Viața Creștină”
Str. Moșilor, nr. 26, 400003 Cluj-Napoca
tel: 0729-884889
e-mail: viata.crestina@gmail.com
www.viata-crestina.ro

Descrierea CIP poate fi consultată la
Biblioteca Națională a României

ISBN 978-973-674-226-2

MATT FRADD

ATEISMUL

20 de răspunsuri

Traducere de Andrei Faur, Laura Nemeș și
Patricia Dana Șandor-Martin

Cluj-Napoca, 2024

- Dacă ești în căutarea unui manual concis despre cum poți dovedi că Dumnezeu există, îți recomand *On Guard*, de William Lane Craig.
- Dacă dorești o carte foarte ușor de înțeles, care răspunde celor mai comune întrebări despre credința catolică, cred că cea mai bună variantă ar fi *The Essential Catholic Survival Guide*, publicat de Catholic Answers.
- Dacă vrei să afli mai multe despre relația dintre credință și rațiune, ar fi bine să parcurgi enciclica Papei Ioan Paul al II-lea, *Fides et Ratio* (*Credință și rațiune*), pe care o poți accesa gratuit pe www.vatican.va.

CUPRINS

Introducere.....	9
1. Ateismul nu este o afirmație pozitivă, prin urmare ea nu trebuie să fie argumentată prin dovezi. Obligația argumentării cade mereu în sarcina teistului.....	11
2. Nu pot dovedi ateismul pentru că este imposibil să „dovedești o negație”. Pentru a face asta, ar trebui să cunosc absolut fiecare lucru din realitate și să demonstrez că niciunul dintre acestea nu este Dumnezeu. Acest lucru este imposibil din punct de vedere uman.	13
3. Creștinii susțin uneori că Dumnezeu stă la baza moralității. Dar un ateu nu poate fi o persoană la fel de bună ca un credincios?	15
4. Cum poate exista Dumnezeu, când religia este principala sursă de ură, intoleranță și violență în lume?	19
5. Celor care cred în religie nu le pasă de oamenii de pe pământ, pentru că sunt atât de concentrați pe Rai.	21
6. Nu este arogant din partea voastră să credeți că opiniile voastre sunt cele corecte și că toți ceilalți se înșală?	25
7. Cum putem crede în Dumnezeu fără dovezi științifice?.....	27

8. Cum rămâne cu evoluția? Nu este aceasta o teorie științifică ce contrazice existența lui Dumnezeu?31
9. Nu contrazice oare teoria evoluționistă povestea creației, așa cum e prezentată în cartea Genezei?..... 35
10. Voi, teiștii, spuneți că, din moment ce totul are nevoie de o cauză, trebuie să existe un Dumnezeu. Dar dacă totul are nevoie de o cauză, atunci și Dumnezeu are nevoie de una, nu-i așa? 39
11. Ar putea Dumnezeu să creeze o piatră atât de grea încât nici măcar El să nu o poată ridica? Indiferent dacă răspunsul este da sau nu, acest lucru dovedește că ideea unui Dumnezeu omnipotent este contradictorie.....41
12. Cum putem crede într-un Dumnezeu atotputernic și iubitor, în fața atâtor rele din lume? 45
13. De ce un Dumnezeu iubitor și milostiv ar condamna oamenii la iad?51
14. De ce este Dumnezeu un judecător atât de rece în Vechiul Testament și mai degrabă un „pacifist” în Noul Testament? .. 55
15. Singurul motiv pentru care ești creștin este că te-ai născut în Occident. Dacă te-ai fi născut în altă parte a lumii, ai fi crezut într-o altă divinitate, sau nu ai fi crezut deloc..... 59

16. Credința a fost definită ca fiind asumarea lucrurilor nevăzute. Nu înseamnă asta că ea este irațională?61
17. Ok, și atunci care sunt dovezile pentru existența lui Dumnezeu?..... 63
18. Poate că Dumnezeu există, dar asta nu înseamnă că creștinismul este adevărat. 75
19. Multe religii au diferite povești și mituri, unele dintre ele despre zei care mor și care învie. Este Isus doar un derivat al acestor mituri păgâne? 81
20. Cum mă pot decide asupra existenței lui Dumnezeu, dacă încă mai am îndoieli? 87
Concluzie: ce a mai rămas de spus? 93
Resurse utile..... 94

INTRODUCERE

Acum câțiva ani, în Anglia existau reclame viu colorate pe autobuze, sponsorizate de asociații ateiste, care ziceau așa: „Probabil că nu există Dumnezeu. Nu te mai îngrijora și bucură-te de viață!”

Ei bine, am putea încerca. Dar s-ar putea să nu fie atât de ușor. Fiindcă nu există întrebare mai importantă decât „există oare Dumnezeu?”.

Dacă Dumnezeu nu există, atunci trebuie să recunoaștem, oricât de neplăcut ar fi acest gând, că nu au nimic special lumea în care trăim și ființele care o locuiesc. Omenirea este doar produsul unui proces cosmic întâmplător și fără sens: rezultatul ecuației *timp plus materie plus șansă*. După cum a spus un ateu, suntem doar „pungi de reacții chimice umblătoare”. Putem să ne prefacem că există un scop al vieții, dar asta nu ne va duce la nimic altceva decât la autoamăgire. Într-un final, nimic nu contează.

Așa cum a remarcat faimosul autor ateu Bertrand Russell: „Toate strădaniile tuturor veacurilor, tot devotamentul, toată inspirația, toată strălucirea geniului uman sunt destinate

extincției în vasta moarte a sistemului solar, iar faptul că tot templul realizărilor omului trebuie inevitabil îngropat sub rămășițele unui univers în ruină – toate acestea, dacă nu chiar incontestabile, sunt atât de aproape de a fi certitudini, încât orice filosofie care le respinge nu poate sta în picioare”¹.

Acea reclamă de pe autobuz este doar un exemplu dintr-un val recent anti-evanghelic, o formă nouă și agresivă de necredință. Zelul așa-zișilor „noi atei”, precum Richard Dawkins și regretatul Christopher Hitchens, ar fi de ajuns să-l intimideze și pe cel mai entuziasmat evanghelizator de la programele televizate.

Am multă înțelegere pentru oamenii care nu cred în Dumnezeu. Obișnuiam să fac și eu parte dintre ei și, pentru multă vreme, nimeni nu a oferit răspunsuri bune la întrebările și preocupările mele. Însă de atunci am descoperit că *există* răspunsuri și argumente bune pentru existența lui Dumnezeu.

În paginile care urmează ne vom uita la 20 de întrebări și obiecții comune ridicate de atei, pe care eu însumi obișnuiam să le pun, și vom oferi răspunsuri teiste solide. Fie că ești ateu, agnostic sau credincios, sper sincer că această carte îți va fi de folos în studierea problemei existenței lui Dumnezeu.

La urma urmei, nu există întrebare mai mare.

¹ Bertrand Russell, *Why I Am Not a Christian*, New York, Simon and Schuster, 1957, p. 107.

1. Ateismul nu este o afirmație pozitivă, prin urmare ea nu trebuie să fie argumentată prin dovezi. Obligația argumentării cade mereu în sarcina teistului.

Teismul, derivat din cuvântul grecesc pentru Dumnezeu, *theos*, este viziunea care spune că Dumnezeu există. Ateismul, în contrast, este viziunea că Dumnezeu nu există. Asta înseamnă că ateismul este o pretenție a cunoașterii – nu doar o superstiție sau o credință. Cu alte cuvinte, un ateu este o persoană care *respinge* existența lui Dumnezeu, nu o persoană care nu este sigură că Dumnezeu există sau care așteaptă să vadă mai multe dovezi. Există deja un cuvânt care descrie foarte bine o persoană care are rețineri în a crede în Dumnezeu: *agnostic*.

Unii atei vor să redefinească ateismul drept ceva ce aduce mai mult a agnosticism, astfel încât ei să nu fie nevoiți să aducă dovezi pentru poziția lor. Această dorință puternică de a redefini ateismul aproape că admite slăbiciunea argumentelor împotriva existenței lui Dumnezeu.

Dacă ateii ar crede că aceste argumente sunt convingătoare, ar petrece mai puțin timp încercând să redefească termenii.

Persoana care încearcă să convingă pe altcineva de poziția sa ar trebui să aibă și obligația de a aduce dovezi. Dacă eu vreau să conving pe cineva să renunțe la ideea că nu există argumente bune pentru existența lui Dumnezeu și să ajungă să creadă că teismul este adevărat, atunci eu trebuie să aduc și dovezi în acest sens. Dar asta li se aplică ateilor deopotrivă. Dacă ei vor să mă convingă să renunț la opinia că există argumente bune pentru existența lui Dumnezeu și să ajung să cred că ateismul este perspectiva corectă, atunci ei trebuie să îmi ofere dovezi. Respingerea lui Dumnezeu este la fel de mult o pretenție a cunoașterii, precum credința în Dumnezeu.

2. Nu pot dovedi ateismul pentru că este imposibil să „dovedești o negație”. Pentru a face asta, ar trebui să cunosc absolut fiecare lucru din realitate și să demonstrez că niciunul dintre acestea nu este Dumnezeu. Acest lucru este imposibil din punct de vedere uman.

Chiar este posibil să „dovedești o negație”. Oamenii o fac mereu.

De exemplu, poți dovedi că nu există cercuri pătrate sau că nu există lei în aceeași cameră cu tine în acest moment sau că nu există fulgi de zăpadă care ard (oricât de grozav sau înfricoșător ar fi).

De fapt, afirmația „Nu există propoziții negative care să poată fi dovedite” este în sine o propoziție negativă! Așadar, orice argument în favoarea acestuia nu poate funcționa, deoarece asta ar submina afirmația pe care încearcă să o demonstreze.

Nu trebuie să scanezi tot Universul pentru a determina că nu există Dumnezeu. Dacă ideea de Dumnezeu este fără sens, așa cum susțin adesea ateii, atunci ai putea să o demonstrezi logic în același mod în care poți demonstra că nu există cercuri pătrate. Un matematician nu trebuie să caute în fiecare centimetru din univers pentru a se asigura că nu există cercuri pătrate ascunse în el. Geometria îi spune că nu există.

Pe de altă parte, dacă ideea de Dumnezeu *nu* este lipsită de sens, atunci ateul trebuie să aducă dovezi pentru a arăta de ce un credincios ar trebui să ajungă la concluzia că Dumnezeu nu există. El trebuie să le combată și pe cele care susțin contrariul. Argumentele tradiționale pentru existența lui Dumnezeu nu se rezumă la „Nu poți să dovedești că nu există Dumnezeu, prin urmare trebuie să fie un Dumnezeu!”. Din contră, ele oferă motive pozitive pentru a crede în Dumnezeu în calitate de creator al universului, cârmuitor, legiuitor moral, cauză primară și așa mai departe.

3. Creștinii susțin uneori că Dumnezeu stă la baza moralității. Dar un ateu nu poate fi o persoană la fel de bună ca un credincios?

O persoană poate cu siguranță să urmeze coduri personale sau sociale de moralitate, chiar dacă nu crede în Dumnezeu. Cu toate acestea, fără Dumnezeu nu ar exista o bază pentru moralitatea *obiectivă*, adică un motiv care să explice de ce anumite acțiuni pur și simplu *sunt* corecte sau greșite, indiferent de ceea ce unii oameni gândesc sau fac.

Mulți ateii sunt de fapt de acord cu acest aspect. Filosoful francez ateu Jean-Paul Sartre a spus că este „foarte stânjenitor faptul că Dumnezeu nu există, căci cu el dispăre orice posibilitate de a găsi niște valori într-un cer inteligibil”². Dar alți ateii nu sunt de acord cu acest lucru, de obicei într-unul din două moduri. În primul rând, ei pot susține că nu există adevăruri obiective și că moralitatea este pur și simplu relativă. Ei nu cred că până și marile

² Jean-Paul Sartre, *Existentialism Is a Humanism* (1946). (În limba română Jean-Paul Sartre, *Existențialismul este un umanism*, Bistrița, Editura George Coșbuc, 1994, p. 11. (n.tr.))

rele, cum ar fi Holocaustul, sunt în mod obiectiv greșite – ci doar că sunt greșite din punctul lor de vedere. Dar dacă tu crezi că Holocaustul sau alte rele, precum tortura sau violul, sunt pur și simplu greșite, indiferent de ceea ce crede altcineva, atunci această variantă nu va funcționa pentru tine. A doua opțiune pentru un ateu este să argumenteze că moralitatea obiectivă există, dar nu este întemeiată pe Dumnezeu. Vom examina acest argument în curând.

Alți atei ezită, recunoscând că viziunea lor asupra lumii nu lasă loc pentru o moralitate obiectivă, dar apoi vin și vorbesc ca și cum binele și răul ar fi reale. De exemplu, celebrul ateu Richard Dawkins scrie: „Universul pe care-l privim ar avea exact proprietățile la care ne-am aștepta dacă nu există, la urma urmelor, niciun plan, nicio intenție, niciun rău sau niciun bine, nimic altceva decât o indiferență oarbă, nemiloasă”³. Dar apoi, în altă parte, el scrie așa: „credința este una dintre cele mai mari rele ale lumii, comparabilă cu virusul variolei, dar mai greu de eradicat”⁴. Așadar, cum stau lucrurile? Există sau nu răul?

³ Richard Dawkins, *River out of Eden: A Darwinian View of Life*, New York, Basic Books, 1996, p. 133. (în limba română Richard Dawkins, *Un râu pornit din Eden: codul genetic, calculatorul și evoluția speciilor*, București, Editura Humanitas, 2014, p. 159. (n.tr.))

⁴ „Is Science a Religion?”, <http://www.thehumanist.org/humanist/articles/dawkins.html>.

Prin urmare, atei pot fi oameni buni din punct de vedere moral. De fapt, unii atei sunt mai morali decât unii credincioși. Dar tot trebuie să existe un temei obiectiv pentru moralitate. Viziunea atee a lumii nu oferă unul, dar cea creștină îl oferă: este Dumnezeu însuși.